

Dato: 25. april 2025

Fra/til: 13.00-14.30

Referent: Maria Melve Kvåle

Møteleder: Kjersti Stenseng

Saksnr.:

Til stede: Fra KDD:
Statsråd Kjersti Stenseng
Statssekretær Agnete Masternes Hanssen
Departementsråd Petter Skarheim
Ekspedisjonssjef Bjørn Olav Megard
Pressesjef Jon Berg
Avdelingsdirektør Marit Aaberg
Førstekonsulent Maria Melve Kvåle

Fra Sametinget:
Sametingspresident Silje Karine Moutka
Politisk rådgiver Sandra Marja West
Direktør Inger Marit Eira-Åhren
Konstituert stabssjef Liss Ellen Ramstad

Kopi:

Halvårlig møte mellom sametingspresidenten og kommunal- og distriktsministeren 25.april 2025

1. Status om arbeidet med vedtakene etter Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og arbeidet med tilbakemeldingene til Stortinget

Statsråden innledet om departementenes arbeid med oppfølgingen av anmodningsvedtakene. Arbeidet er satt i gang, og det har blitt fordelt ansvar for oppfølging av vedtak mellom departementene.

Sametingspresidenten orienterte om Sametingets arbeid knyttet opp mot Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Sametinget har holdt folkemøter, og opplever at kommunale tilbud gjerne blir tatt opp. Sametinget ønsker å drive like omfattende reparasjonspolitikken som fornuftspolitikk utgjorde, og trekker fram at situasjonen er svært forskjellig i ulike områder siden fornuftspolitikk har vært gjennomført ulikt i ulike områder.

Sametinget etterlyste mer informasjon om hvilket arbeid som er igangsatt i hvilke departement.

Konklusjon: KDD og Sametinget utvekslet informasjon til orientering, og var enige om at Sametinget skal konsulteres i oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak.

2. Behandlingsmåte for rapporten om Sametingets rettslige stilling

Statsråden orienterte om at rapporten etter planen skulle overleveres innen 1. mai. Den sendes så raskt ut på høring.

Sametinget hadde ingen innvendinger.

Konklusjon: Rapporten sendes på høring raskt etter at departementet og Sametinget har mottatt den, med høringsfrist i oktober 2025.

3. Behandlingsmåte av rapporten fra EMRIPs landbesøk i Norge

Sametingspresidenten innledet med at EMRIP utførte landbesøk til Norge etter invitasjon fra organisasjonen Samerådet. I etterkant har det kommet en rapport med en rekke anbefalinger. Det er EMRIP-møte 14. juli i Genève for en samlet gjennomgang av rapporten. Sametingspresidenten understreker viktigheten av FN-systemet og dets betydning. Hun mener det er viktig at staten setter seg inn innholdet og responderer hensiktsmessig for å bidra til løsninger. Sametingspresidentene minnet om viktigheten av å støtte opp om FNs organer fremover.

Departementene skal sette seg inn i rapporten. Det blir ikke gitt en formell tilbakemelding for hver enkelt anbefaling slik som det blir gjort når Norge mottar anbefalinger fra overvåkingssystemer for konvensjoner Norge har bundet seg til. Det er naturlig at KDD gir en tilbakemelding på innholdet i rapporten på EMRIPs sesjon i juli. Innholdet er likevel viktig som et grunnlagsdokument for videre arbeid med samiske saker. Statsråden påpekte at EMRIP på enkelte punkter har en annen forståelse av folkeretten enn norske myndigheter. Det er også anbefalinger i rapporten som sammenfaller med regjeringens arbeid.

Konklusjon: Departementene setter seg grundig inn i rapporten, og KDD gir en tilbakemelding på EMRIPs sesjon i Genève i juli.

4. Status på konsultasjoner: erfaringer det siste halvåret

Sametingspresidenten orienterte. Sametinget håper at NIM lager en rapport om konsultasjoner. Sametingspresidenten etterlyste konsultasjoner i god tro, der en starter med at det er mulig å finne løsninger.

Sametingspresidenten trakk fram mineralloven som et eksempel på gode konsultasjoner i den administrative fasen. Administrasjonen i Nærings- og fiskeridepartementet fremsto i god tro med ærlig forøk på å finne løsninger, og Sametinget er fornøyd prosessuelt fram til «det stoppet på politisk nivå». Sametinget trekker fram at konsultasjonsprosesser kan

får rettslige etterspill hvor konsultasjonene i seg selv vil fungere som dokumentasjon i saker. Det er positivt med etterrettelig protokollering.

Statsråden informerte om at departementet jobber med veiledningsmateriell, også til kommunene for å sikre gode prosesser. Det holdes også kurs for ansatte i departementene som det har kommet positive tilbakemeldinger på. Statsråden er enig i at utgangspunktet for konsultasjonsprosesser må være at formålet er å komme til enighet og at man ikke forskutterer svaret. Hun videreformidler det til statsråder i andre departement. Det er viktig å lære av prosessene.

Konklusjon: KDD lyttet til erfaringene og tar det med i videre oppfølging i departementsfellesskapet.

5. Tilbakemelding fra ILOs ekspertkomité til Norge

Sametingspresidenten orienterte, og løftet fram Sametingets rolle i overvåkning av samers situasjon i Norge. Sametinget vil gi innspill i høringsform til femårsrapporteringen for 2028. Sametinget ønsker mer kontakt mellom Sametinget og departementet hvor tilbakemeldingene fra ILOs ekspertkomite drøftes, gjerne i et møte. Sametingspresidenten tok opp Samerettsutvalget 2 og viste til at manglende oppfølging der gjør at Norge fortsetter å bryte art. 14 og 15 i ILO-konvensjonen.

Statsråden svarte at regjeringen ikke har tatt stilling til utvalgets rapport, men at KDD og Sametinget gjerne kan ha dialog om oppfølging av ILO før neste rapportering.

Konklusjon:

- KDD tok Sametingets synspunkter til etterretning
- KDD tar ansvar for å sette opp et møte om saken

6. Kommunenes behov for tospråklighetsmidler – budsjettmessig håndtering

Statsråden redegjorde for dagens ordning hvor tospråklighetsmidler gis til Sametingets ramme, hvor fordeling blir Sametingets avgjørelse. Hun etterspurte Sametingets synspunkt på hvordan man best øker tospråklighetsmidlene slik at de kommer kommunene til gode. Statsråden spurte om det var aktuelt at midlene gis rett til kommunen, eller at de gis til Sametinget øremerket. Det er viktig å involvere Sametinget for å finne den beste løsningen.

Sametinget har fått noen av tilbakemeldingene på at midlene ikke dekker kommunenes behov. Sametinget kunne være med på begge modeller for håndtering av midler, men stiller spørsmål til at midler gis uten at man vet hvilket nivå midlene burde ligge på, og viser til at kommunene i liten grad klargjør hva kostnadene består i. Sametinget erfarer en del tilbaketrekking av midler.

Konklusjon: Sametinget var åpen for å finne løsninger, og at en av mulighetene er at eventuelle økte midler over statsbudsjettet rettet mot kommunene i forvaltningsområdet

for samiske språk kan gis over Sametingets budsjett, med føringer gjennom omtalen i budsjettproposisjonen.

7. Stortingsmeldinger om samepolitikken – tentativt tema 2026

Sametinget viste til at det er valgår, noe som kan gi tidsnød i meldingsarbeidet våren 2026. Derfor kan det være nyttig å gå videre med noen av temaene som ble pekt på i årets stortingsmelding.

Konklusjon: KDD tok Sametingets vurderinger til orientering.

8. Samarbeid om samisk kunstig intelligens

Statsråden orienterte om samarbeidsforum og tiåret for urfolksspråk. Det er satt i gang arbeid med et samarbeidsorgan for KI.

Sametingspresidenten trakk fram at det er viktig å utforske hva KI bør brukes til og ikke. Det kan bli aktuelt å forsøke å automatisere stipendbehandlinger i Sametingets forvaltning. Sametinget utforsker om KI kan bidra til å løse utfordringer og har samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Sametinget har ikke midler til 2025 for nettverk til samisk KI. Sametinget utformer retningslinjer for bruk av kunstig intelligens på Sametinget, og prøver ut KI i søkefunksjonen på nettsiden sin.

Konklusjon: KDD og Sametinget tok utvekslet informasjon til orientering.